

В.М. БРОВКО, канд. екон. наук, доц. Харківського національного автомобільно- дорожнього університету

ДЕЯКІ СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У статті досліджується сучасні проблеми економічного розвитку України, виділено напрямки досягнення позитивних змін.

In the article probed modern problems of economic development of Ukraine, directions of achievement of positive changes are selected.

Вступ. Сучасний розвиток економіки України потребує радикальних змін, для забезпечення життєвих стандартів підвищення добробуту нації. Держава повинна стимулювати нарощувальне виробництво в країні, сприяти розвитку соціального потенціалу країни, розробляти рішення по досягненню стратегічних економічних і соціальних цілей.

Цій проблемі присвячено багато статей відомих науковців – О. Амоша, В. Геєць, А. Чухно. Л. В. Шинкарун, А. А. Грищенко, В. В. Близнюк та багато інших, але вона остається ще надовго актуальною, потребує постійного аналізу і розробки необхідних рішень.

Постановка завдання. На основі методів аналізу статистичних даних дослідити сучасний рівень соціальної направленості розвитку економіки України, висловити думку щодо шляхів позитивних змін її.

Результати досліджень. Без впевненості в краще майбутнє, без соціальної забезпеченості народу, економічного зростання країни неможливе.

Конституційно в багатьох державах світу закріплено дотримання і виконання соціальних пріоритетів економічного розвитку країни. В нашій країні в Конституції і в інших законодавчих документах, також записано, що вони направлені на соціальні пріоритети розвитку, але фактично все навпаки.

Складне економічне становище України визвано кризою на світовому ринку. Саме на фоні світової економічної кризи поглибилась економічна криза в Україні. На жаль, сьогодні ми спостерігаємо як економічну, так і політичну кризу в нашій державі. Однією з причин такого становища є те, що Україна, як і будь-яка демократична країна, повинна мати чітку законодавчу базу, ми спостерігаємо бездіяльність органів законодавчої влади. Інфраструктура нерозвинена, земля продається без законодавства, криза судової влади, органів місцевого самоврядування, криза банківської системи, поступове погіршення як балансу експорту-імпорту, так і їхніх якісних характеристик, тощо. Нашій країні не обійтись без інвестицій, але непослідовна економічна політика нашої держави відлякує інвесторів, а якщо і є якісь інвестиції, то вони часто поза законом. Ще один із негативних

факторів – це політична нестабільність в Україні, як найголовнішого аргументу у відносинах з іншими країнами світу, що підриває імідж країни. Невпевненість у завтрашньому дні автоматично порівнюється з можливими втратами. Це підтверджує динаміка вкладень іноземних інвесторів в українську економіку, за останні роки вона зменшилась, а відтік капіталу з України збільшується. Варто уваги й те, що більша частина іноземного капіталу в українську економіку надійшла не від серйозних інвесторів, а з офшорних зон- Кіпру, тощо.

Однак не слід перебільшувати значення іноземного капіталу для економіки України. Ще у I половині ХХ ст. відомий американський економіст В. Мітчелл обґрунтував закономірність, відповідно до якої іноземний капітал не може бути основою структурних змін, він ніколи не буде відігравати роль «стратегічного прискорювача» для економічного розвитку країни. Іноземний інвестор ніколи не піде на ризик вкладання в економіку, в якій національний інвестиційний потенціал використовується частково. Потребує уваги досвід Центральної та Східної Європи, що пережили «економічний бум». Високі темпи економічного зростання на початковому рівні інтенсивних надходжень змінилися їх суттєвим падінням. Критичного рівня досягло безробіття, зросли дефіцити платіжного балансу та зовнішня заборгованість.

Коментуючи у 1998 р. наслідки світової фінансової кризи. «The Financial Times» писала: «Значення прямих іноземних інвестицій для розвитку економік, що формуються, важко переоцінити. Але спрощений підхід до цієї проблеми може мати катастрофічні наслідки. Тільки підготовлені навігатори спроможні вести корабель у цьому океані».

Розглянемо потенціал товарного обігу України. Торговельне сальдо теж дещо знизилось, це є наслідком проведених урядом одноразових програм. Склалась ситуація, коли в Україні імпортується експорт і, як наслідок, виникла жорстка залежність української економіки від долара США.

Україна все більше експортує продукцію первинної обробки і все менше – харчової, все більше завозить обладнання і машини, промислові вироби. Поступово, але неухильно погіршується як баланс експорту – імпорту, так і їхні якісні характеристики, асортимент. Цей момент має негативні економічні та соціальні наслідки для України.

Економічна криза зумовлена й фінансовою кризою. Банки інших європейських держав намагаються віджити свою економіку. Що роблять банки України? НБУ радить банкам підвищити процентні ставки, немає кредитів, заморожені грошові виплати. В Україні згортаються найбільші підприємства металургійної, хімічної, машинобудівельної та інших галузей, як наслідок – росте безробіття. Державний пенсійний фонд зовсім банкрут, бо він знаходиться на дотації держави. В Україні простежується стабільне скорочення населення, це відбувається через зростання смертності і за рахунок еміграції найбільш працездатної та кваліфікованої частини населення в інші країни світу.

Україна відрізняється від інших держав високими темпами інфляції, високим рівнем безробіття. Одночасно, в країні продовжується політична конкуренція між інститутами високої влади, а населення постійно знаходиться в передвиборчому процесі. Українська вища школа потребує збільшення фінансування з боку держави. Система охорони здоров'я незадовільняє населення, тобто населення нашої країни відчуває себе беззахисним, без майбутнього. Конституційні права незабезпечені і незахищені. В Україні самий низький рівень оплати праці, що створює несправедливий розподіл багатства між різними категоріями населення. З одного боку кучка мільонерів і з іншого – бідність, а в середньому звітують політики живемо не погано. Прожитковий мінімум і мінімальна заробітна плата порівняно з рівнем цін плачевна, так на даний момент мінімальна заробітна плата і прожитковий мінімум мають співвідношення рівне 1,0, а за передовими соціальними стандартами він повинен бути не менше 2 – 2,5.

Висновок. Отже, причиною такого становища в державі являється невміння і небажання влади кардинально змінювати весь господарський механізм, спрямовувати його на підвищення добробуту населення. Необхідна розробка і реалізація на законодавчому рівні формування в Україні державної політики, створення досконалої податкової системи, направленої на розвиток і ефективність підвищення діяльності і покращення добробуту населення, підняття економіки, покращення іміджу держави серед розвинених країн.

Необхідно поновлення кредитування, встановлення контролю за діяльністю банків по виплаті депозитів, підняти на вищий рівень інвестування, ефективно використовувати національне багатство - все це сприятиме виходу нашої країни з такого соціально-економічного становища.

Список літератури: 1. *Зайцев Ю. К.* Соціалізація економіки України та системна трансформація суспільства. – К.: КНЕУ, - 202. – 188с. 2. *Амоша О. І., Аидрос Є. І., Бажалр Р. В., Балагутран М. П., Балакірєва О. М., Бандур С. І.* Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави: нац. доп./ НАН України. Санкція Суспільних і гуманітарних наук / *В. М. Тесць* (заг. ред.). – К.: НВУНБУВ, 2009. – 687. 3. *Чухно А.* Актуальні проблеми стратегії економічного і соціального розвитку на соціальному етапі // *Економіка України.* – 2004. - №4 квітень, - С. 15 - 23

Надійшла до редколегії 15.11.10